ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Γιώργος Βασσάλος

Από την Ευρωβουλή στα λόμπι

Χρονιά μετάβασης το 2014 για την ΕΕ με αλλαγή προσώπων στην Κομισιόν και την Ευρωβουλή. Όπως και το 2009, το 2004 κ.ο.κ., πολλοί είναι οι εκλεγμένοι ή διορισμένοι ανώτατοι αξιωματούχοι της ΕΕ που περνάνε στο μισθολόγιο μεγάλων πολυεθνικών ή των οργανώσεων πολιτικής εκπροσώπησής τους, δηλαδή τα λόμπι.

«Πρωταθλήτρια» μέχρι στιγμής στο «παιχνίδι» αυτό, αναδεικνύεται η πρώην πρόεδρος της επιτροπής οικονομικών υποθέσεων της Ευρωβουλής (Econ), βρετανίδα φιλελεύθερη Σάρον Μπόουλς που έγινε μη εκτελεστική διευθύντρια στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου (LSE). Την τελευταία πενταετία, η Μπόουλς προέδρευσε στις διαπραγματεύσεις όλων των νομοθετημάτων της «χρηματοπιστωτικής μεταρρύθμισης» μεταξύ Κοινοβουλίου και Συμβουλίου. Πάμπολλες είναι οι μαρτυρίες που λένε ότι στις διαπραγματεύσεις αυτές η Μπόουλς δεν ήταν «ουδέτερη» ως όφειλε, αφήνοντας τον πρώτο ρόλο στο εκάστοτε εισηγητή – ευρωβουλευτή, αλλά παρενέβαινε στο περιεχόμενο σπρώχνοντας προς κατευθύνσεις που επιθυμούσε η συμμαχία του Χρηματιστήριου και των μεγάλων τραπεζών του Σίτυ του Λονδίνου.

Ως πρόεδρος της ECON, η Μπόουλς συναντήθηκε δέκα φορές με το Χρηματιστήριο του Λονδίνου, τέσσερις εκ των οποίων με τον διευθύνοντα σύμβουλό του Ξαβιέ Ρολέ, μεταξύ 2012 και 2014 (σύμφωνα με τη λίστα των συναντήσεων που δημοσίευσε η ίδια, όπως έχουν

συμφωνήσει να κάνουν όλοι οι Βρετανοί ευρωβουλευτές). Ένα από τα τελευταία νομοθετήματα που έκλεισε πριν τις ευρω-εκλογές ήταν το «MiFID 2» που ρυθμίζει τη λειτουργία των χρηματιστηρίων και στο οποίο η προαναφερθείσα συμμαχία εξασφάλισε σημαντικές νίκες χρησιμοποιώντας περίπλοκες τακτικές και διατηρώντας τα περιθώρια για κερδοσκοπία σε τρόφιμα και πρώτες ύλες, για επιθετικές πρακτικές συναλλαγών υψηλής ταχύτητας και για αδιαφάνεια στις συναλλαγές ομολόγων και παραγώγων. Ο Γερμανός χριστιανοδημοκράτης ευρωβουλευτής Β. Λάνγκεν είπε ότι η Μπόουλς είχε πάντα μαζί της «έγγραφα από το Σίτυ του Λονδίνου ό,τι θέμα κι αν συζητιόταν» και «πάντα επέμενε η θέση του Σίτυ να μην παρακαμφθεί».

Η Μπόουλς θα αναλάβει τις σχέσεις του Χρηματιστηρίου του Λονδίνου με τις ρυθμιστικές αρχές της ΕΕ. Η τελική μορφή του MiFID 2 θα σχηματιστεί από τα εφαρμοστικά μέτρα που αυτές θα εγκρίνουν και η Μπόουλς ξέρει όλα τα κόλπα και τα πρόσωπα για να τις πιέσει στην κατεύθυνση που επιθυμεί ο νέος εργοδότης της.

Ενώ ήταν ακόμα ευρωβουλευτής η Μπόουλς είχε έσοδα και από την δικηγορική εταιρεία με ειδίκευση στο δίκαιο βιομηχανικής ιδιοκτησίας που είχε νωρίτερα ιδρύσει με το σύζυγό της. Οι ευρωβουλευτές συνεχίζουν να παίρνουν το μηνιαίο μισθό τους (€7.665) για τόσους μήνες, όσα χρόνια ήταν ευρωβουλευτές. Η Μπόουλς λοιπόν έχει να λαμβάνει δέκα ακόμα μισθούς από τους οποίους δεν παραιτείται παρά τον παχυλό μισθό που θα λαμβάνει ταυτόχρονα από το Χρηματιστήριο του Λονδίνου. Το ίδιο ισχύει για την, επίσης Βρετανή, Εργατική συνάδελφό της Άρλην Μακάρθυ που προσλήφθηκε από τη λομπίστικη συμβουλευτική Sovereign Strategy και την Ολλανδέζα χριστιανοδημοκράτισα Βόρτμαν-Κόολ που πήγε στην ασφαλιστική AEGON.

Στην περίπτωση της Κομισιόν, τώρα, μένει να δούμε το επόμενο διάστημα αν το ρεκόρ των έξι πρώην Ευρωπαίων επιτρόπων που πήγαν στα λόμπι το 2009 θα σπάσει το 2014.

Νέα φόρμουλα σχέσεων κέντρου και περιφέρειας στο φόντο του άγγλο-γερμανικού ανταγωνισμού

Για πρώτη φορά, φαίνεται οι χώρες του οικονομικού πυρήνα της ΕΕ να μοιράζονται κάποιες νευραλγικές θέσεις με μεγάλες – σε πληθυσμό και ΑΕΠ – χώρες της περιφέρειας. Έτσι, ο πρώην υπουργός οικονομικών της Ισπανίας Λουίς Ντε Χίντος προτείνεται για νέος πρόεδρος του Eurogroup (η απόφαση θα ληφθεί στα μέσα του 2015) και ο Πολωνός Ντ. Τουσκ αναλαμβάνει Πρόεδρος του Συμβουλίου (ενώ δεν ξέρει καλά – καλά αγγλικά). Οι ισχυρές χώρες (και βασικά η Γερμανία) έχουν κλειδώσει την κυριαρχία τους με τις ψήφους με βάση

το κεφάλαιο στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης, κι έτσι επιχειρούν το πείραμα.

Η τελευταία «διαρροή» για την κατανομή των θέσεων των 27 επιτρόπων υπό το Γιούνκερ (http://bit.ly/1nZLqlI) άφησε τους δημοσιογράφους με το στόμα ανοιχτό σε σημείο να μη θεωρείται αληθοφανής. Αν τυχόν επιβεβαιωθεί θα σημαίνει ότι Αγγλία και Γαλλία θα μείνουν με ντοσιέ που δεν ήθελαν (ενέργεια και ανταγωνισμό αντίστοιχα) κι ότι μιλάμε για έναν απόλυτο θρίαμβο της Γερμανίας.

Μέχρι τη διαρροή αυτή θεωρούνταν σχεδόν βέβαιο ότι ο Γάλλος Μοσκοβιτσί – θεωρούμενος «κεϋνσιανός» από τους κυρίαρχους νεοφιλελεύθερους ταλιμπάν – θα αναλάβει τη Γενική Διεύθυνση… της Τρόικας (ECFIN) υπό τη στενή εποπτεία – όμως – του εκλεκτού της Μέρκελ, Φινλανδού Γίρι Κατάινεν και προσωρινού αντικαταστάτη του Ρεν, σε μια νέα θέση αντιπροέδρου της Κομισιόν με υψηλή εποπτεία των δημόσιο-οικονομικών, μακροοικονομικών και κοινωνικών πολιτικών.

Συνυπολογίζοντας – στο πλαίσιο αυτής της πιο ρεαλιστικής εκδοχής – ότι και η εξωτερική πολιτική πήγε στην Ιταλίδα Φ. Μογκερίνι, σε κάποιους μπορεί ο συσχετισμός να φαίνεται αναβαθμισμένος για τις χώρες της περιφέρειας ή για το «μπλοκ κατά της λιτότητας». Τα πράγματα, όμως, δεν είναι ακριβώς έτσι.

Καταρχάς, το «πρόταγμα» των Μοσκοβιτσί και Ρέντσι είναι το να προωθηθεί η «ανάπτυξη» μέσω της ροής περισσότερου δημόσιου χρήματος στις πολυεθνικές για μεγάλα έργα και άλλα. Θέλουν και το γερμανικό δημόσιο χρήμα να ρεύσει σε όλη την έκταση της ΕΕ προς όφελος του κεφαλαίου, ελπίζοντας ότι έτσι η Ευρωζώνη θα βγει από τη στασιμότητα. Η Γερμανία είναι διστακτική γιατί θέλει να διατηρήσει το εξαγωγικό της πλεονέκτημα απέναντι στην υπόλοιπη ΕΕ. Διαπληκτίζονται, λοιπόν, για το ποιος θα είναι ο ρυθμός, το μέγεθος και η κατανομή της πανευρωπαϊκής αυτής επιδότησης των πολυεθνικών. Όσον αφορά όμως το τσάκισμα των συνδικάτων και του μεριδίου της εργασίας στο ΑΕΠ συμφωνούν απόλυτα, κι αυτό φαίνεται ανάγλυφα στα μέτρα που παίρνουν τόσο η γαλλική όσο και η ιταλική κυβέρνηση. Επιπλέον, έγινε πρόσφατα ξεκάθαρο ότι οι « κεϋνσιανές ιδέες» του Μοσκοβιτσί δεν έχουν πλήρη κάλυψη από τον Ολάντ, κι ας αναλογιστούμε ότι ο Μοσκοβιτσί θα είναι πολύ πιο στριμωγμένος στην Κομισιόν από ότι ήταν μέσα στη γαλλική κυβέρνηση.

Η δε Ιταλία δεν πήρε κάποιο οικονομικό ντοσιέ αλλά την εξωτερική πολιτική στην οποία θα έχει περιορισμένα περιθώρια να επιβάλει τη γνώμη της, πόσο μάλλον να εκβιάζει με συγκεκριμένες επιλογές με το βλέμμα στραμμένο στις οικονομικές πολιτικές. Η πρώτη

ακρόαση της Μογκερίνι στην επιτροπή εξωτερικών υποθέσεων της Ευρωβουλής αποτέλεσε ένδειξη ότι μεγάλο μέρος της θητείας της θα αφιερωθεί στο να προσπαθεί να ηρεμήσει τις πιο φιλοπόλεμες πολιτικές δυνάμεις απέναντι στη Ρωσία. Τα δε χέρια του Ντε Χίντος στο Eurogroup θα είναι δεμένα από την κεφαλαιακή κυριαρχία της Γερμανίας σε οποιαδήποτε ενδεχόμενη νέα επιχείρηση διάσωσης τράπεζας ή κυβέρνησης αλλά και στη διαχείριση των υπαρχόντων προγραμμάτων «προσαρμογής».

Όλα τα παραπάνω πρέπει να ειδωθούν υπό το πρίσμα των ανταγωνισμών μεταξύ Γερμανίας και Αγγλίας. Η περιέργεια μας θα κορυφωθεί μέχρι τις 9 Σεπτέμβρη όπου θα μάθουμε πιο πορτφόλιο θα αναλάβουν οι Βρετανοί. Αν δεν πάρουν κάποιο σημαντικό ντοσιέ (αλλά αναλάβουν πχ. την ενέργεια όπως φαίνεται στην τελευταία διαρροή), θα σημαίνει ότι ο διορισμός Πολωνού στην προεδρία του Συμβουλίου θα καταγραφεί ως μια σαφής κίνηση προσεταιρισμού της Πολωνίας και της Βαλτικής από τη Γερμανία και υποχώρησης της αγγλοσαξονικής επιρροής εκεί.

Ο Κάμερον πιέζεται από 100 βουλευτές του που απειλούν να κάνουν καμπάνια υπέρ της εξόδου της Βρετανίας από την ΕΕ στις επόμενες εθνικές εκλογές. Οι Βρετανοί συντηρητικοί, παρόλαυτα, φαίνεται ότι θα ικανοποιούνταν στο σύνολό τους αν προχωρούσε ριζικά η ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς στην ΕΕ κι όλα τα υπόλοιπα πάγωναν. Αν ο εκλεκτός του Κάμερον και του βρετανικού συνδέσμου βιομηχάνων Λόρδος Χιλ αναλάβει επίτροπος εσωτερικής αγοράς, αυτό θα είναι μια αδιαμφισβήτητη επιτυχία για το Λονδίνο. Ο Γιούνκερ, όμως, ενδέχεται να του αποσπάσει τον χρηματοπιστωτικό τομέα, δημιουργώντας νέα θέση επιτρόπου αποκλειστικά για το τομέα αυτόν. Διαφορετικά, η Αγγλία μπορεί να ελπίζει και σε μια θέση υψηλής εποπτείας ανάλογης με αυτή του Κατάινεν που να καλύπτει τα ζητήματα της εσωτερικής αγοράς και της πολιτικής ανταγωνισμού (έγκριση συγχωνεύσεων).

Στη διαρροή της Τρίτης είχαν διαγραφεί και οι τρεις αυτές θέσεις (εσωτερική αγορά, χρηματοπιστωτική αγορά και αντιπροεδρία που να επιβλέπει και τις δύο συν τον ανταγωνισμό) όπως απουσίαζε και η θέση του Επιτρόπου επιχειρηματικότητας που φαινόταν να έχει αντικατασταθεί από ένα πορτφόλιο «καλής νομοθέτησης». Το σενάριο αυτό δε φαίνεται καθόλου λειτουργικό για τη διαχείριση των σημαντικότερων ζητημάτων της ΕΕ μαζί με τα δημοσιονομικά.

Νεοφιλελεύθερο θινκ τανκ αποτύπωσε στον παρακάτω χάρτη τις τρεις ζώνες που διαμορφώνονται εντός της ΕΕ με βάση την ισχύ των οικονομιών. Η Ιταλία, βέβαια, είναι στην ουσία κομμένη στα δύο με το βορρά να ανήκει διαχρονικά στο τόξο του βιομηχανικού πυρήνα και το νότο να αποτελεί αδιαμφισβήτητο κομμάτι της περιφέρειας (όπως άλλωστε

και η Ιρλανδία). Αν κοιτάξουμε δε πιο προσεκτικά τα νούμερα, η Ελλάδα και σε ένα βαθμό και η Πορτογαλία προσομοιάζουν περισσότερο και συγκλίνουν με τις οικονομίες της ανατολικής Ευρώπης.

Οι Βρετανοί και οι Γερμανοί ανταγωνίζονται για επιρροή στην ανατολική Ευρώπη και συνολικά μέσα στην ΕΕ κι αν δε βρεθεί ισορροπία αποδεκτή και για τους δύο, η πορεία απομάκρυνσης της πρώτης από την ΕΕ θα ενταθεί. Η ανάδυση του Νότου ή της περιφέρειας συνολικά ως διακριτού μπλοκ δεν υπάρχουν προϋποθέσεις να γίνει όσο στις χώρες αυτές δεν κυριαρχεί κάποιο πρόταγμα για ένα πραγματικά διαφορετικό υπόδειγμα που να τις κάνει να διεκδικήσουν μια άλλη θέση στην Ευρώπη και τον κόσμο. Στην ουσία, η όποια φιλολογία περί «μετώπου του νότου» θα μένει φιλολογία όσο δεν σπάει εκεί η αστική κυριαρχία που πραγματώνεται από την αρχή της βιομηχανικής επανάστασης κι ακόμα νωρίτερα κάτω από μια αποικιακή υπαγωγή στο βορρά και όσο δεν αμφισβητείται το ίδιο το οικοδόμημα της ΕΕ που έχει στο DNA του τη (βόρεια) ιμπεριαλιστική κυριαρχία. «Μέτωπο του νότου» στην ουσία μπορεί να γίνει μόνο υπό εργατική – λαϊκή ηγεμονία και μόνο σε ρήξη με την ίδια την ΕΕ.

Παραλειπόμενα…

Εν τω μεταξύ, η γερμανική κυβέρνηση φέρνει νόμο για τον περιορισμό της πρόσβασης στο κράτος πρόνοιας των μεταναστών από άλλες χώρες της ΕΕ και η Κομισιόν δηλώνει ότι, για την κατάρτιση των νομοθετικών της προτάσεων, θα συνεχίσει να συμβουλεύεται ομάδες εμπειρογνωμόνων στις οποίες κυριαρχούν αριθμητικά οι πολυεθνικές, διότι αν αυτές έχουν ισάριθμους εμπειρογνώμονες με συνδικάτα και άλλες οργανώσεις πολιτών, «οι εκπρόσωποί [τους] θα βαρεθούν την πολιτική συζήτηση και θα αποχωρήσουν»! (πηγή EU Observer 1/1/2014). Σε κάθε περίπτωση λοιπόν, η περαιτέρω αντιδραστικοποίηση της ΕΕ είναι δεδομένη.

Δημοσιεύθηκε στο ΠΡΙΝ, 7.9.2014

mygranma.wordpress.com